Visų šalių proletarai, vienykitės!

# PO SPALIO VĖLIAVA

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ROKIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Nr. 47 (1788) | 1959 m. birželio mėn. 13 d., šeštadienis | Kaina 15 kap.

## VISAS JĖGAS KUKURŪZŲ PRIEŽIŪRAI

Sėkmingai vykdydami pirmųjų septynmečio metų užduotis ir nuolat didindami gyvulininkystės ir kitų žemės ūkio produktų gamybą, mūsų rajono žemdirbiai jau dabar dėmesį skiria už tvirtos pašarų bazės sudarymą. Kolūkiai ir tarybiniai ūkiai smarkiai išplėtė kukurūzų pasėlių plotus, siekia iš kiekvieno hektaro išauginti po 400—500 cnt žaliosios masės. Palyginus su pernai metais, šiemet kukurūzų sodinimas praėjo žymiai organizuočiau, geriau. Bet tai dar nesako, kad bus užtikrintas gausus derlius, kad kvadratiniu-lizdiniu būdu pasodinti kukurūzai ir be priežiūros gerai augs. Priešingai — dabartinis laikotarpis kukurūzų augimui yra lemiamas. Jeigu mes sugebėsime užkelbti griežčiausią kovą piktžolėms, derlius bus geras, o jei paliksime pasėlių plotus be priežiūros — jokių teigiamų rezultatų ir laukti nereikia.

Kova su piktžolėmis mūsų rajono kolūkiuose vyksta, tačiau ji dar vis nepakankama. Štai „Pilies" kolūkyje organizuotai praėjo kukurūzų sėja, gerai buvo patręšta žemė, žodžiu, šios žemės ūkio artelės valdyba labai rimtai pažiūrėjo į tokį svarbų reikalą. Bet to dar nepakanka. Tame pačiame „Pilies" kolūkyje kukurūzus užgožia piktžolės. Tiesa, net kelis sykius visi pasėliai buvo nuakėti, tačiau lauktų rezultatų nėra. Labai lėtai kolūkio valdyba imasi šios labai efektyvios priemonės — chemikalų piktžolių naikinimo. Šis būdas, kaip parodė bandymai, yra, palyginti, nebrangus ir žymiai padidina kukurūzų derlių. Todėl reikėtų nelaukiant reikia vykdyti šį darbą.

Labai apleisti kukurūzai „Tarybų Lietuvos" kolūkyje. Nei artelės valdyba, nei brigadininkai dar neskiria šios vertingos pašarinės kultūros pasėliams reikiamo dėmesio.

Nemaža kaltė dėl silpnos kovos su piktžolėmis kukurūzų laukuose tenka mūsų mechanizatoriams. Praktika parodė, jog labai svarbu laiku supurenti kukurūzų tarpueilius, tam panaudojant traktorius arba arklinius purentuvus. Šia kryptimi sveikintiną iniciatyvą parodė Obelių remonto-technikos stotis, kuri organizavo mechanizatorių seminarą. Jame buvo praktiškai parodyta, kaip reikia purenti tarpueilius, kaip našiau panaudoti techniką. Tuojau po seminaro tokio darbo ėmėsi Ždanovo vardo kolūkis. Čia mechanizatoriai sėkmingai dirba su traktoriniais purentuvais.

Pavyzdį iš obeliečių turėtų imti ir Rokiškio remonto-technikos stotis, tačiau stoties vadovybė dar labai silpnai tepadeda kolūkiams, nemoko kolūkių mechanizatorių, netikrina jų darbo vietoje.

Tinkama kukurūzų pasėlių priežiūra yra neatidėliotinas, didžiulės svarbos klausimas. Juo privalo rūpintis kolūkių valdybos, žemės ūkio specialistai, mechanizatoriai. Dar vis nesijaučia reikiamo kukurūzų auginimo brigadininkų dėmesio. Labai silpnai dirba šiuo klausimu partijos rajono komiteto ir rajono vykdomojo komiteto patvirtinti kukurūzų auginimo inspektoriai. Tik suteiktinėmis visų jėgomis mes išauginsime gausų šios vertingos kultūros derlių, sukaupsime tvirtą pašarų bazę — pagrindą socialistiniams gyvulininkystės pareigojimams žemės ūkyje įvykdyti.

## Pasėlių priežiūra — gausaus derliaus laidas

*Eišiškių rajono „Pirčiupio" kolūkio žemdirbiai šį pavasarį pasėjo kukurūzus kvadratiniu-lizdiniu būdu 60 hektarų plote. Šiuo metu purenami kukurūzų tarpueiliai, barstomos mineralinės trąšos. Šiemet kolūkyje numatyta paruošti tiek siloso, kad kiekvienai melžiamai karvei tektų po 10 tonų.*

*Nuotraukoje: kolūkio traktorininkas Petras Babraitis ir jo padėjėjas Vytautas Gudonis purena kukurūzų terpueilius.*

### Pirmauja IV brigada

„Naujosios sodybos" kolūkyje tarp brigadų vyksta lenktyniavimas už kuo geresnę visų pasėlių priežiūrą. Visų keturių brigadų kolūkiečiai dirba vieningai, stengiasi, kad pasėliai atrodytų vešlesni, kad gautų kuo gausesnį derlių. Tačiau lenktyniavime į priekį įsiveržė IV laukininkystės brigada, vadovaujama bigadininko Navardausko. Nors ši brigada antroji baigė pavasario sėją, tačiau dabartiniu metu jos laukuose visų kultūrų pasėliai užvis gražiausiai žaliuoja. Ir ko gi jiems nežaliuoti! Kukurūzai nuakėti 2 kartus, taip pat nuakėti visi bulvių pasėlių plotai. Vešliai bujoja cukriniai bei pašariniai runkeliai kolūkiečių pasodybiniuose sklypuose, kuriuos kolūkiečiai augina kolūkiui. Kiekvieno kolūkiečio šeima iš viso augina 0,20 ha cukrinių ir pašarinių runkelių. Šią savaitę runkeliai pradėti trėšti satieira. Netrukus bus trėšiami ir kukurūzai. Pasėlių priežiūros darbuose aktyviai dalyvauja senyvo amžiaus kolūkiečiai, kurie nebegali dalyvauti sunkesniuose darbuose.

Nedaug atsilieka ir I brigada. Čia taip pat nuakėta bulvės, kukurūzai, ravimi cukriniai runkeliai. Ypač vešlūs šioje brigadoje kukurūzai, nes jie buvo pasėti į gerai patręštą dirvą, o be to laiku pirmą kartą nuakėti. Todėl šiandieną jų 5—10 cm aukščio stiebeliai, nestelbiami piktžolių, laisvai stiebiasi į saulę. Greitu laiku kolūkiečiai juos vagos ir trėš. Supranta, gerai prižiūrint pasėlius, užderės puikus ir derlius.

**A. Jurkus**

### Ravimi ir retinami pašariniai runkeliai

Vešliai sužaliavo pašariniai runkeliai Sartų tarybinio ūkio Bradešių skyriaus laukuose. Todėl skyriaus dirbantieji neilaukia iki čia įsigalės piktžolės. Dabar pašariniai runkeliai yra ravimi ir retinami. Čia pamatysi kruopščiai dirbančias K. Gruodytę, Ališaukienę ir kitas skyriaus moteris.

— Čia bus geras derlius,— užtikrino jos.

**A. Aleksaitis**

Galingas trejetas

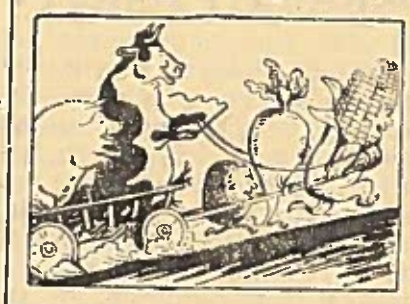

## ŽINIOS

apie pieno primelžimą rajono kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose 1959 m. birželio 10 d. (kilogramais)

| Eilės Nr. | Kolūkio pavadinimas | Primelžta pieno iš 1 karvės VI. 1 — VI. 10 d. d. | Padid. — sumaž. palyginus su praėjusia dekada |
|---|---|---|---|
| 1. | „Naujas gyvenimas" | 104,4 | +11,6 |
| 2. | M. Melnikaitės vardo | 98 | -51 |
| 3. | „Vyturys" | 90,1 | +13,1 |
| 4. | „Kaireliai" | 89,7 | - 5,8 |
| 5. | „Aušra" | 87,7 | - 5,4 |
| 6. | „Valstietis" | 86 | +16,2 |
| 7. | „Kraštai" | 84,7 | +13 |
| 8. | „Artojas" | 84,6 | - 5,4 |
| 9. | „Bendroji žemė" | 84,6 | — 6 |
| 10. | „Gegužės Pirmoji" | 84,5 | + 8,6 |
| 11. | „Pilis" | 83 | — 5,3 |
| 12. | „Jaunoji Gvardija" | 80,3 | +11,4 |
| 13. | Ždanovo vardo | 79,8 | — 13,1 |
| 14. | „Šviesos" | 78,7 | + 2,1 |
| 15. | „Švyturys" | 78,6 | — 0,6 |
| 16. | „Šeiekšna" | 78,2 | +19,5 |
| 17. | „Už taiką" | 76,1 | +10,5 |
| 18. | „Vienybė" | 75,8 | +14,6 |
| 19. | „Pažanga" | 75,6 | +15,8 |
| 20. | „Duokiškis" | 75,6 | +14,6 |
| 21. | „Naujoji sodyba" | 74,5 | — 1,6 |
| 22. | „Socializmo kelias" | 73,3 | + 13,2 |
| 23. | „Draugystė" | 73,1 | — 61,2 |
| 24. | „Tarybų Lietuva" | 73 | +34,8 |
| 25. | Mičiurino vardo | 72,3 | +18,2 |
| 26. | „Lukštai" | 72,2 | + 8,6 |
| 27. | „Meldučiai" | 72,2 | + 7 |
| 28. | Liudo Giros vardo | 71,8 | +10,8 |
| 29. | „Tikruoju keliu" | 70,6 | +14,2 |
| 30. | „Spartuolis" | 68,4 | + 6,9 |
| 31. | „Nemunėlis" | 64,7 | +16,8 |
| 32. | „Žalgiris" | 64,7 | + 3 |
| 33. | „Gindviliai" | 64,2 | +15,5 |
| 34. | „Laimė" | 63,2 | + 8,9 |
| 35. | Lenino vardo | 62,4 | +17,6 |
| 36. | „Atžalynas" | 62,2 | +10,2 |
| 37. | „Kamajai" | 59,3 | + 1,1 |
| 38. | „Pergalė" | 59,1 | + 8 |
| 39. | „Pirmyn" | 44,8 | + 4,4 |
| | Viso: | 75,9 | + 8,9 |
| 1. | Rokiškio taryb. ūkis | 120,9 | +13,1 |
| 2. | Onuškio „ „ | 105,6 | + 3,5 |
| 3. | Obelių „ „ | 96,4 | + 1,5 |
| 4. | Sartų „ „ | 95 | + 3,8 |
| 5. | Panemunėlio „ „ | 93,6 | + 1,8 |
| 6. | Ragelių „ „ | 41,3 | + 0,2 |
| | Viso: | 95,2 | + 3,6 |

## Septynmečio skaičiai ir faktai

● *1965 metais visos Tarybų Sąjungos elektrinės pagamina 520 milijardų kilovatvalandžių. Panaudojus tą energiją, stiprus 5.500 arklio jėgų elektrovežis galėtų traukti pilną pakrautų vagonų sąstatą 460 metų.*

● *Paskutiniaisiais septynmečio metais bus iškasta 245 milijonai tonų geležies rūdos. Norint tą rūdą pakrauti į traukinį, prireiktų 4.900.000 vagonų, kurių kiekvienas įstengtų paimti po 50 tonų. Tai būtų nepaprastai ilgas traukinys — nuo garvežio iki paskutinio vagono jis nusitęstų per 110 tūkstančių kilometrų.*

● *Septynmečio planas numato 1965 metais gauti 70 milijonų valcuoto metalo. Tiek svertų milžiniškas 14.900 kilometrų ilgio ir 90 centimetrų skersmens stulpas. Jei tokį stulpą būtų įmanoma perverti per Žemės rutulį, tai abu jo galai kyšotų ore į abi puses po 1.000 kilometrų.*

● *Septynmečio pabaigoje Tarybų Sąjungoje bus 81 milijonas tonų cemento. Šį cementą išpylus per pusiaujį aplink Žemės rutulį, gautųsi 6,5 metro platumo ir 38 centimetrų storio cementinis kelias. Tiek cemento užtektų pastatyti 5 milijonams keturių aukštų namų.*

● *1965 metais Tarybų Sąjungos fabrikai pagamins 8 milijardus metrų medvilninių audinių. Ištiesus tuos ritinius ant Žemės, žmogus jais pėsčias eitų apie 183 metus, dviračiu nuvažiuotų per 60 metų, o traukiniu — per 11 metų. Aštuoniais milijardais metrų audinių galima būtų 800 kartų apjuosti Mėnulį. Iš tiek medžiagos galima pasiūti pusantro milijardo rūbų.*

● *Paskutiniaisiais septynmečio metais mūsų šalyje bus gauta 150.000 milijardų kubinių metrų dujų. Deginant šias dujas keturių skylių dujų plytelėje, jų užtektų 7 milijonams metų.*

## NEDELSKIME NĖ DIENOS PAŠARŲ BAZEI SUKAUPTI!

# Jau pradėjome gaminti ankstyvąjį silosą

Pasakoja „Pergalės“ kolūkio II jungtinės brigados brigadininkas Julius ČERNIAUSKAS

### Brigadoje — 100 tonų ankstyvojo siloso

Mūsų brigadoje yra kelialika ha šlapių pievų, kuriose be viksvų jokios geresnės žolės nepamatysi. Ką su tokia žole darysi? Aišku, ji tetinka tik ankstyvajam silosui. Taigi, sudarant pašarų bazę, mes nuo to ir nutarėme pradėti.

— Pirmiausia, brigadininke, pradėk piauti žolę silosui ten, kur šlapiausia,—patarė man kolūkio pirmininkė Venckienė.—Jei pasitaikytų lietingesnis laikotarpis — ten vėliau nebejėsi.

Taip ir padariau. Jau pasiunčiau kelis brigados vyrus su dalgiais į pačias didžiausias pelkes — tegu guido viksvą. Ten jau tiek pradžiuvo, kad žolė nebesisiepia vandenyje. Netrukus siloso gaminimo ėmėsi visa brigada. Vyrai piovė, o moterys vežė žolę prie tranšėjos. Siloso kapoklę gavome iš Rokiškio RTS, o „Belarus“ traktorių turime nuosavą. Tranšėja 60 tonų talpos jau paruošta anksčiau. Šią tranšėją pripildysime žaliąja mase per 2—3 dienas. Tačiau 60 tonų ankstyvojo siloso pagaminimu brigada nepasitenkins. Galvojame pagaminti dar 40 tonų siloso, t. y. iš viso 100 tonų. Ankstyvąjį silosą skubame gaminti dar ir todėl, kad silosui nušienautuose plotuose dar ataugtų atolas.

### Vitamininio šieno bus ir veršeliams, ir kiaulėms

Ankščiau mes apie vitamininį šieną nė girdėti nebuvome girdėję. Tik pernai pabandėme pasigaminti šio vertingo pašaro. Iki 8 tonų užraugėme. Galvojome vėliau iš jo pagaminti kiaulėms šieno miltų, bet savo užsimojimo taip ir neįvykdėme. Vitamininį šieną sušėrėme daugiausia avims. Bet ir tai nauda buvo nemaža: mūsų avys po žiemojimo laikotarpio yra gana gražios ir sveikos.

— Reikėtų vitamininio šieno veršeliams, o šieno miltų —paršavedėm,—neseniai pareiškė brigados fermų darbuotojai.

Tai tikrai būtina: juk brigadoje gyvulių skaičius nuolat didėja ir didės. Šiai ir šiemet palikome 40 veršelių. Jie tikrai nepyks, jei kiekvienam pagaminsime po 200—250 kg vitamininio šieno. Laukia jo ir kiaulės. Todėl mes, apskaičiavę brigados poreikius, nutarėme šiemet brigadoje pagaminti apie 25 tonas vitamininio šieno. Jo gamybą pradėsime netrukus. Šienausime žolę dar prieš jos žydėjimą ir dėsime į žaiginius.

### Birželio 20 d. pradėsime masinę šienapiūtę

Mano vadovaujamoje brigadoje šią vasarą teks šienauti nuo 128 ha ploto—73 ha daugiamečių žolių ir 55 ha natūralinių pievų. Turime 3 šienaploves. 2 iš jų yra tvarkoje, o trečiosios remontu rūpinasi kolūkio mechanikas Kariniauskas. Turime ir nuolatinius šienaplovių vairuotojus — Lašą, Bružą ir Strumskį, kurie dirbo jau ir praėjusiais metais. Jiems išskyrėme pačius tvirčiausius arklius ir pakinklus — tegu tik dirba.

Šienui krauti turime 5 gerus kiojimus, kuriems nereikia jokio remonto. Teks juos tik išvalyti.

Kalbant apie žaiginius, reikia prisipažinti, kad jų turime labai nedaug — 40 komplektų. Stoginių. Tai didelis mūsų apsileidimas. Iki šienapiūtės pradžios jų skaičių padidinsime iki 130 komplektų. Žinoma, ir tai mažai. Tačiau manome šiaip taip susiversti. Šiai pirmiausia pradėsime gaminti vitamininį šieną. Kada jis ant žaiginių išdžius, mes, šienaudami paskutiniuosius plotus galėsime, tuos žaiginius panaudoti antrą kartą.

Masinę šienapiūtę brigadoje pradėsime nevėliau kaip birželio 20 d.

# KUO DAUGIAU UŽRAUGTI ANKSTYVOJO SILOSO

Silosas yra vienas iš vertingiausių sultingų pašarų. Dabar kolūkiai ir tarybiniai ūkiai gali ir turi pasigaminti daug siloso. Šiemet pakelėse, pamiškėse, miškuose, pelkėse, paupiuose, paežerėse yra daug žolės. Ši žolė yra puiki žalia masė ankstyvajam silosui paruošti. Be to, kai kuriuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose liko nesunaudotų rugių, kurie buvo pasėti žaliajam pašarui. Šiuo metu jie yra jau peraugę ir žaliajam pašarui netinka. Todėl geriausia juos sunaudoti silosui.

Ankstyvąjį silosą deisiama gaminti tuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose, kur galvojama silosuoti kukurūzų, cukrinių runkelių, pašarinių šakniavaisių lapus, įvairius mišinius. Tai bandoma paaiškinti tuo, kad minėtų kultūrų pakaks pasigaminti reikiamą kiekį sultingo pašaro žiemai. Tačiau dabar yra sunku numatyti, koks bus rudenį nuimant derlių oras, koks užderės derlius. Patyrimas rodo, kad kolūkiai, neužraugę ankstyvojo siloso, nepakankamai jo pagamino rudenį ir žiemą pristigo sultingų pašarų.

Ankstyvojo siloso gaminimo negalima atidėlioti vėlesniam laikui. Vėliau ruošiant silosą, žolės būna peraugusios ir jų maistingumas žymiai sumažėja. Sumedėjusios žolės sunkiau išrūgsta ir dažnai užuot surūgusios supūva.

Pasitaiko, kad gaminant silosą pažeidžiamos jo gamybos taisyklės. Gaunamas blogas silosas. Labai svarbu, kad pašarų silosavimas būtų gerai organizuotas. Siloso duobės, bokštai ar tranšėjos turi būti prikraunamos kuo greičiau. Uždėjsus siloso duobių, bokštų ar tranšėjų prikrovimą, žolių masė pradeda kaisti ir nustoja gerųjų savybių. Silosuojama jauna žalia masė turi būti susmulkinama. Ypač reikia žiūrėti, kad žalioji masė būtų suminta duobės šonuose arba kampuose. Jeigu ji nebus gerai suminta, tuštumose liks oro ir pašaras pradės pūti. Tuo būdu pradės pūti ir gerai suminta masė. Susigadins daug siloso. Kad nepatektų oras iš viršaus, siloso duobę reikia sandarai uždengti.

Gaminant silosą reikia kreipti ypatingą dėmesį į tai, kad surinkta iš laukų žolė nebūtų užteršta žemėmis. Žaliai masei sugrėbti negalima naudoti arklinių grėblių, nes grėblio dantys įridina į pašarą žemės grumstus. Pradedant silosuoti, aplink siloso duobę reikia padraikyti žolių arba plonai pakloti šiaudų.

Lietuvos KP Centro Komitetas ir Lietuvos TSR Ministrų Taryba nutarime „Dėl priemonių šienapiūtei ir ankstyvajam silosavimui tinkamai atlikti kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose“ rekomenduoja kolūkių valdyboms ankstyvajam silosui raugti sudaryti nuolatines kolūkiečių brigadas, įtraukiant į jas ir gyvulininkystės fermų darbuotojus. Kolūkiečiams, kurie aktyviai ruošia ankstyvąjį silosą, siūloma mokėti papildomą atlyginimą, juos premijuoti.

Artimiausiomis dienomis būtina smarkiai paspartinti ankstyvojo siloso gamybą. Tik paruošus daug ankstyvojo siloso, galima bus užtikrinti gyvuliams sotų žiemojimą.

Agr. V. Kaziauskas

# Palengvinkime kolūkio laiškanešių darbą

— O nejaugi jis toks sunkus? — nustebs kai kas.

— Kas čia sudėtingo paimti pašte laiškus, laikraščius ir nunešti adresatui?

Taip, mieste, kur vienoje vietoje gyvena daug prenumeratorių, tai padaryti iš tikrųjų nėra sunku. O kaime?

Besilankydami Anykščių rajono „Lenino keliu“ kolūkyje, mes susitikome su kolūkio laiškanešiu Steponu Darandovu. Įsikalbėjome ir įsitikinome, kad jo, o tuo pačiu ir tūkstančių kitų respublikos kolūkinių laiškanešių darbas anaiptol ne toks lengvas, kaip atrodo iš pirmo žvilgsnio. Kiekvieną dieną Darandovas skuba į tolokai esančius Svedasus pasiimti pašto. Po to grįžta į kolūkį ir pradeda savo įprastinę kelionę iš kiemo į kiemą. Pamažu lengvėja krepšis, bet taip pat nepastebimai bėga ir valandos. Žiūrėk, jau vakaras, o laikraščių dar negavo pora šimtų prenumeratorių. Juk Kolūkiečiai prenumeruoja daugiau kaip 500 laikraščių ir žurnalų! Ką gi, likusius tenka išnešioti ant rytojaus, o žmonės jau nepatenkinti — jie gauna tik vakarykštę spaudą.

— O ką padarysi, jei kolūkyje yra apie 200 kiemų, ir keliaujant nuo vieno prie kito tenka sukarti beveik 50 kilometrų kelio! Net su dviračiu nespėji, — kalba mūsų naujasis pažįstamas.

Tačiau taip buvo prieš porą mėnesių — iki tol, kol kolūkis įdiegė naują, puikią spaudos platinimo formą.

Gavę Anykščių rajono ryšių kontoroje brėžinius, kolūkio staliai padaro savotišką, iki šiol nematytą grupinę abonentinę dėžę. Tai buvo paprasta, maždaug kvadratinio metro dydžio medinė dėžė su dešimčia užrakinamų durelių. Keturios tokios dėžės iškabintos brigadose.

# ŽINIOS

apie pūdymų arimą ir kukurūzų pasėlių priežiūrą rajono kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose 1959 m. birželio 10 d.

Plano vykdymas procentais

| Eilės Nr. | Kolūkio pavadinimas | Suarta pūdymų | Įdirbta kukurūzų pirmą kartą |
|---|---|---|---|
| 1. | Liudo Giros vardo | 7,2 | 100,0 |
| 2. | „Naujas gyvenimas“ | — | 100,0 |
| 3. | „Nemunėlis“ | 10,5 | 100,0 |
| 4. | Marytės Melnikaitės vardo | — | 50,0 |
| 5. | „Pergalė“ | 33,8 | 100,0 |
| 6. | „Pilis“ | 11,6 | 50,0 |
| 7. | „Pirmyn“ | 41,3 | 100,0 |
| 8. | „Socializmo keliu“ | 46,3 | 100,0 |
| 9. | „Tarybų Lietuva“ | 40,7 | — |
| 10. | „Tikruoju keliu“ | — | 100,0 |
| 11. | „Artojas“ | 53,6 | — |
| 12. | „Atžalynas“ | 66,2 | — |
| 13. | „Duokiškis“ | 31,5 | 16,1 |
| 14. | „Gegužės Pirmoji“ | 40,8 | 100,0 |
| 15. | „Jaunoji gvardija“ | 38,2 | 100,0 |
| 16. | „Kamajai“ | 8,2 | — |
| 17. | Mičiurino vardo | 34,0 | 58,3 |
| 18. | „Šetekšna“ | — | — |
| 19. | „Už taiką“ | 66,7 | — |
| 20. | „Vyturys“ | — | 100,0 |
| 21. | „Žaigiris“ | 73,2 | 25,0 |
| 22. | „Aušra“ | 2,1 | 100,0 |
| 23. | „Pažanga“ | 52,0 | — |
| 24. | „Bendroji žemė“ | — | 100,0 |
| 25. | „Draugystė“ | — | — |
| 26. | „Gindviliai“ | — | 78,9 |
| 27. | „Kaireliai“ | — | 57,1 |
| 28. | Lenino vardo | — | 100,0 |
| 29. | „Lukštai“ | — | — |
| 30. | „Laimė“ | 30,0 | — |
| 31. | „Meldučiai“ | 14,2 | 100,0 |
| 32. | „Naujoji sodyba“ | — | 100,0 |
| 33. | „Spartuolis“ | — | — |
| 34. | „Šviesa“ | 24,4 | 13,3 |
| 35. | „Švyturys“ | 22,5 | 100,0 |
| 36. | „Valstietis“ | 6,0 | 100,0 |
| 37. | „Vienybė“ | — | — |
| 38. | „Kraštai“ | — | — |
| 39. | Ždanovo vardo | 5,8 | 10,0 |
| | Viso: | 22,1 | 52,6 |
| 1. | Rokiškio tarybinis ūkis | 51,0 | 22,0 |
| 2. | Panemunėlio „ „ | 33,8 | 100,0 |
| 3. | Onuškio „ „ | 12,3 | 42,1 |
| 4. | Ragelių „ „ | 74,0 | 100,0 |
| 5. | Obelių „ „ | 100,0 | 100,0 |
| 6. | Sartų „ „ | 30,4 | — |
| | Viso: | 47,0 | 61,4 |

Nuotraukoje: Anykščių rajono „Lenino keliu“ kolūkio traktorininkas Gasparas Jasaitis ir kolūkio šoferis Algis Bartuška pasiima laikraščius iš abonentinės dėžės.

Z. Serapiro tekstas ir nuotr.

# Daina garsiname septynmečio pavasarį!

**Reportažas iš šventės-festivalio**

## Mitingas tarybinių karių kapuose

Visa festivalinė kolona su vainikais ir gėlėmis susirinko į tarybinių karių kapines pagerbti tų, kurie Didžiojo Tėvynės karo metais paguldė savo galvas už šviesią tarybinę ateitį.

LKJS Rokiškio rajono komiteto sekretorius drg. Valavičius atidaro mitingą. Orkestras groja TSRS ir TSSR himnus.

— Praėjo lygiai 15 metų nuo tos dienos, — kalba LKP Rokiškio rajono komiteto pirmasis sekretorius drg. J. Trečiokas, — kai Rokiškio miestą ir rajoną iš vokiškųjų okupantų išvadavo tarybiniai kariai. Čia rusai, latviai, lietuviai ir kitų tautybių kariai kovėsi dėl kiekvienos gatvės, kiekvieno kaimo, negailėdami net brangiausio žmogaus turto — gyvybės. Amžina šlovė didvyriams, kritusiems už mūsų laisvę!

Didžiojo Tėvynės karo dalyvis drg. A. Brėna kalbėdamas priminė, kokius žiaurumus ir baisumus atneša karas, kiek nelaimių jis padaro žmonėms.

Gėlėmis ir vainikais pasipuošia broliškieji kapai.

## Trimitai šaukia

Maršo žingsniu festivalio dalyviai žygiuoja miesto gatvėmis kultūros namų link. Vėjuje plevena vėliavos, plakatai. Visų veiduose šypsena, juokas, skamba dainos. Tai tikra rajono jaunystės ir pavasario eisena.

Pražygiuoja moksleivių kolona. Tai jie, sėkmingai užbaigę mokslo metus, džiaugiasi prasidėjusia vasara, jos viliojančiais džiaugsmais ir žygiais: stovyklomis, ekskursijomis, gamybiniu darbu.

Vietinio ūkio valdybos priešakyje siuvėjų brigados, kovojančios už komunistinės brigados vardą, narės A. Gudelytė, R. Aleksiejūtė, V. Mikulėnaitė. „Sartų" tarybinio ūkio darbininkų koloną pakeičia „Nemuno" fabriko choristai, Žiobiškio apylinkės šokėjai, Salų technikumo studentai, Panemunėlio vidurinės mokyklos moksleiviai...

Šventės dalyvių kolona

Pasigirsta trimito garsai. Jie skelbia festivalio pradžią. Stiebu kyla festivalinė vėliava. Dviračių lenktynių nugalėtojas Saulis uždega festivalinę ugnį.

Festivalis prasidėjo...

Visus dalyvius nuoširdžiai sveikina su pirmųjų septynmečio metų pavasario šventė LKP Rokiškio rajono komiteto sekretorė drg. Zalubaitė ir linki naujų kūrybinių laimėjimų.

Pasigirsta pionierių trimito garsai ir į estradą įžygiuoja jaunieji festivalio dalyviai — leniniečiai. Jų garsus „valio" festivalio dalyviams suskamba aikštėje. Gėlių puokštėmis ir nacionalinėmis juostelėmis jie apdovanojo tribūnoje esančius partinius ir tarybinius darbuotojus.

Į žaliąją veją įžygiuoja Edvardo Tičkaus vardo vidurinės mokyklos sportininkų kolona. Šimtai tvirtų, įdegusių rankų su lankais kyla aukštyn, leidžiasi žemyn. Jie atlieka sportinius pratimus.

Sportininkus pakeičia pionieriai, kurie atlieka choreografinį vaizdelį „Pionieriai stovykloje".

## Geriausiųjų pasirodymai

Tris dienas tęsėsi meno saviveiklos kolektyvų konkursas, kuris išaiškino pajėgiausius mūsų rajono meno saviveiklos kolektyvus.

Ir štai estradoje žiūrovai išgirsta geriausių rajono chorų dainuojamas dainas. Gerai nuskamba Juodupės „Nemuno" choro atliekamos dainos, garsiai ploja Rokiškio kultūros namų chorui, kuriam vadovauja Danutė Labanauskaitė.

Dainininkus pakeičia kolūkio „Šetekšna", Žiobiškio, Kamajų kultūros namų, Salų technikumo, Edvardo Tičkaus vardo vidurinės mokyklos šokėjai.

Estradoje — Panemunėlio vidurinės mokyklos styginis orkestras, kuris atliko „Liaudies dainų pynę", skudutininkai. Juos pakeitė Rokiškio kultūros namų kanklininkės, „Aižalyno" kolūkio kapela, Kamajų kultūros namų vokalinis moterų ansamblis, Ždanovo vardo kolūkio muzikinis trio.

Šiltai žiūrovai sutiko brolio ir sesers Makuškų atliekamas dainas, didelio pritarimo susilaukė kultūros namų vyrų kvartetas, moterų duetas. Gražiai padainavo lietuvių liaudies dainą „Kurtelia sulojo" „Pilies" kolūkio merginų duetas. Pirmą vietą skaitovų tarpe iškovojo Matulevičiūtė.

## Estradoje — agitmeninė brigada

— Visus, kas mokate šokti, dainuoti, deklamuoti ar groti, kviečiame į estradą.

Agitmeninė brigada sukomplektuota...

„Sadutė" — paikus šokis

O tokių atsirado daug. Konferensje pasisiūlė pabūti saviveiklininkai Zuoza ir Šimas, muzikantu — Zalenkauskas, padainuoti — Labanauskaitė, Kavoliūnas, Černiauskaitė, Dargytė.

Ir taip jumoristinė agitmeninė brigada sukomplektuota.

Pradžioje eilėraščių ir dainų posmai skiriami revoliucinei Rokiškio rajono praeičiai, geriausioms rajono meilėjoms, klaulininkėms ir kitiems gamybininkams. Brigados nariai sveikina Rokiškio rajono kultūros židinį — liaudies teatrą, jo artistus ir režisierius, pirmąsias brigadas, kovojančias už komunistinių brigadų vardą.

Tačiau vėliau nuskambėjo ir kritikiniai posmai.

Daug, oi daug teko kai kam paraudonuoti. O kadangi agitmeninė brigada linkėjo visiems tik gero, tai, tur būt, niekas neįsižeidė.

## Karnavalo naktis

Į miestą, ateina karnavalinė naktis.

Įsižiebia šimtai fakelų. Skamba jaunatviškas juokas, dainos, būgnų, kapelų, dūdų orkestrų garsai — karnavalinė eisena traukia per šventiškai nusiteikusį miestą, kviesdama visus į jaunatviškos šventės sukūrį.

— Ne, to dar Rokiškis nematė...

Taip, laki rajono jaunimo vaizduotė mūsų tikrovę staiga paverė pasaka. Ir kam tokį vakarą nesinorėtų pagyventi mūsų pasakiškame pasaulyje! Kas ištvers nepamatęs gatvėmis vaikščiojančių vėjo malūnų, rugių gubų, paparčių, nepašokęs su laumėmis, velniais ir kitais fantastinių pasakų herojais! Štai praeina E. Tičkaus vardo vidurinės mokyklos grupė: gatvėse pasirodo tarybinė spauda, veikia spaudos kioskas, kariauja grybai, kalbasi žemės ūkio kultūros, įvairios kaukėtos figūros, kerdžius su piemenimis, praslenka visa moderniška virtuvė. O čia atvažiuoja Moškėnų piliakalnis ir mus nukelia į žilą senovę.

„Į šiukšlyną" — taip skambėjo kelialapis, kurį išdavė vietinio ūkio valdybos kolektyvas girtuokliams. Ypatinga nuotaika žiūrovus nuteikė Lukštų apylinkės vestuvininkai su savo puošniaisiais vežimais bei žirgais ir vestuvinėmis dainomis. O Šetekšnos apylinkės jaunimas mus privertė susimąstyti inscenizavimu „Pas juos ir pas mus": pravažiuoja pavasariškai puošta mašina, virš jos taikos karys su vaikučiu ant rankos, o iš paskos klumpoja suvargęs arkliukas, vilkdamas imperialistinių valstybių karinį biudžetą. Istorinę tikrovę priminė Rokiškio apylinkės jaunimo inscenizavimas „Partizanai poilsyje". Ilgai tęsėsi karnavalinių grupių pasirodymai estradoje ties kultūros namų rūmais. Šalia Spalio alėjos ant tvenkinių ilgai žiburiavo plaukiojančios liepsnos, parke skrodė tamsą jaunimo sukurti laužai, švitravo virš aikštės raketos, o po didžiulėmis liepomis sukosi rateliai, skambėjo sutartinės...

## Ir šokis, ir daina

Sekmadienį džiugi rajono jaunystės šventė vyko toliau. Daug žiūrovų sutraukė prie Rokiškio ežero, kurio dugnu skriejo... motokroso dalyviai. Pridursime, — nė vienas iš jų nenuskendo dėl tos paprastos priežasties, kad dugnas buvo sausutėlis... (Mat, ežeras dabar tvarkomas ir vanduo išleistas). Krosą laimėjo, kaip ir reikėjo laukti, motociklistas-pirmaatskyrininkas Švedas.

... 16 valanda. Miesto stadionas ūžia tartum didžiulis bičių avilys. Prasideda jungtinis dainų, šokių ir orkestrų koncertas — Dainų šventė. Savo vietas tribūnose užima jungtinis choras, kuriam diriguoja D. Labanauskaitė. Didingai nuaidi TSRS ir LTSR himnai. Iš šimtų krūtinių plaukia dainų posmai apie Tėvynę, partiją, taiką. Vyrų choras atlieka Balsio „Jūreivių dainą", lietuvių liaudies dainą „Vaikščiojau, vaikščiojau", moterų — Budriūno „Saulelė raudona", Andriulio „Ateisiu".

Pasirodo skudutininkai (vad. S. Skrivelis), kanklės (vad. D. Labanauskaitė), dūdų orkestras (vad. A. Gradeckas). Jungtinis šokių kolektyvas (vyr. vadovas B. Butėnienė) aikštėje darniai atlieka lietuvių liaudies šokius.

Iki vėlyvos nakties jaunimas linksminosi gegužinėje kultūros ir poilsio parke.

... Festivalio ugnys užgeso. Tenegęsta jos šauniųjų saviveiklininkų, parodžiusių savo didelius meninius sugebėjimus, širdysei

**D. Vaitkutė,**
**S. Valys,**
**P. Giedraitis**

durelių užrašytos prenumeratorių pavardės, o raktelai įteikti šeimininkams. Dabar laiškanešiui reikia tik atvežti krovinį iš pašto ir išdėlioti po durelius, o iš čia ją paslima kolūkiečiai. Jie nuo šiol gali jau tos pačios dienos gauti laiškus, ir tuo galima paaiškinti, kodėl šiame kolūkyje paskutiniojo metu padaugėjo prenumeratorių.

Šiemet „Lenino keliu" kolūkyje kabės jau 10 tokių dėžių, o jos aptarnaus pusę visų prenumeratorių.

Grįžę į Vilnių, mes kreipėmės į Lietuvos TSR Ryšių ministerijos bendrosios eksploatacijos valdybos viršininko pavaduotoją Joną Chalecką, prašydami pasakyti savo nuomonę apie „Lenino keliu" kolūkyje rastą naujovę. Drg. Chaleckas papasakojo, kad šitokias dėžes galima pamatyti daugelyje broliškųjų Latvijos ir Estijos respublikų kolūkių, ir visur jos save gerai pateisino. Lietuvos TSR Ryšių ministerija parėmė vertingą kaimynų patyrimą, pagamino tokių dėžių brėžinius ir rekomendavo mūsų respublikos rajonų ryšių kontoroms, kur laiškai juos visuomet galėjo gauti. Anykščių rajono „Lenino keliu" kolūkio pavyzdžiu jau pasekė nemaža Šiaulių, Panevėžio, Telšių rajonų kolūkių.

— Reikia tikėtis, kad greitai visų kitų kolūkių pirmininkai pasirūpins įsirengti grupinės abonentinės dėžės. Tuo pačiu palengvės laiškanešių darbas ir kolūkiečiai gaus tos pačios dienos spaudą, — pasakė drg. Chaleckas.

## Įmonės ansamblis

*Baku leitenanto Šmidto vardo gamyklos saviveiklos dainų ir šokių ansamblis—vienas iš geriausių respublikoje.*

*Nuotraukoje: šokis „Medvilnė" iš siuitos „Azerbaidžanas", kurį atlieka ansamblis. Priešakyje—technikas Adila Alijeva.*

## Gipsas — mineralinės trąšos

Gipsas gali būti gera trąša grūdinėms kultūroms, sėjamoms juodžemyje. Tokią išvadą padarė Ukrainos dirvožemio mokslinio tyrimo instituto mokslininkai.

Trejus metus į kelis Charkovo žemės ūkio instituto mokymo skiypus sėjant grūdines kultūras buvo išberiama į hektarą po 1—3 centnerius malto gipso. Ši agrotechnikos priemonė davė teigiamų rezultatų. Vienodomis sąlygomis tuose skiypuose, kurie buvo trešiami gipsu, žieminių kviečių, miežių ir avižų derlius išaugo 2—4 centneriais gausesnis, negu kontroliniuose laukuose. Ypač didelį efektą davė žiemkenčiai, trešti gipsu juodžemyje. Paaiškėjo, kad patręšus dirvą 1—2 centneriais gipso duoda tokį pat ekonominį efektą kaip 0,5 centnerio superfosfato ir sulfatamonio.

## Porcelianas — iš stiklo

Konstantinovkos gamykloje „Autosteklo" pirmą karią šalyje gauta nauja produkcija—stiklo porcelianas. Pagaminti bandymui vamzdžiai, izoliatoriai, palangės, laiptų pakopos.

Stiklo porcelianas beveik dvigubai tvirtesnis už įprastą porcelianą ir aštuonis kartus —už stiklą.

## DIDŽIAUSIAS PLAUKIMO BASEINAS EUROPOJE

*Maskvoje, Kropotkino krantinėje statomas didžiausias Europoje plaukimo baseinas. Čia vienu metu galės plaukioti du tūkstančiai žmonių. Baseinas bus apskritos taurės formos. Jo skersmuo — 130 metrų. Tokiai „voniai" pripildyti bus reikalingas ištisas ežeras vandens — 24 tūkstančiai kubinių metrų!*

*Baseino geležbetoninės sienos ir dugnas išklojami apdailos plokštelėmis. Aplink vandenį bus pajūrio žvyro paplūdimys. Čia lankytojams aptarnauti bus pastatyti septyni pavilijonai, apsupti žalumynais. Plokšti jų stogai kartu tarnaus soliariumais.*

# Tarptautinė apžvalga

## NEŠLOVINGOS SUKAKTUVĖS

Dalyvauti vadinamajame „Atlanto kongrese", kuris sušauktas dešimtųjų Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) įkūrimo metinių proga, į Londoną suvažiavo dabartiniai ir buvę šalių—šio karinio bloko dalyvių—ministrai, parlamentų deputatai, generolai, pramonės sluoksnių ir spaudos atstovai. Iš viso — daugiau kaip 650 delegatų. Jie susirinko, kaip buvo oficialiai pareikšta, susumuoti NATO dešimties metų veiklos rezultatų ir paruošti pagrindinių šios agresyvios organizacijos politikos principų ateinančiam dešimtmečiui.

Kokie gi tai rezultatai? — Labai liūdni.

Kaip prieš dešimt metų buvo steigiama Šiaurės Atlanto sąjunga, jos organizatoriai, visų pirma valdantieji JAV sluoksniai, teigė, kad šis blokas užtikrinsiąs šalių —NATO dalyvių saugumą, sustiprinsiąs jų politinę ir ekonominę vienybę, padidinsiąs jų autoritetą ir įtaką kitoms valstybėms. Bet iš tikrųjų išėjo priešingai, nes NATO nuo pat pirmųjų savo gyvavimo dienų tapo agresyviausių jėgų įrankiu. Pakto dalyviai buvo įtraukti į nežabotas ginklavimosi varžybas. Jiems buvo primesta avantiūristinė „balansavimo ties karo slenksčiu" politika. Jų teritorijose įrengtos karinės bazės, ir jie tuo pačiu tapo taikiniu tuo atveju, jeigu būtų sukurstytas karas prieš socialistines šalis. Šiaurės Atlanto bloko veiksmai paaštrino santykius tarp tautų. Jie ne tik ne sustiprino, bet pakirto valstybių—NATO narių saugumą. Pavyzdžiui, argi neaišku, kad Vakarų Vokietijos militarizavimas ir pasirengimas apginkluoti ją branduoliniu ginklu kelia pavojų jos kaimynų, taip pat ir NATO narių Europoje saugumui? Argi neaišku, kad Italijos vyriausybės sutikimas įrengti Amerikos raketines bazes Italijos teritorijoje kelia didžiulį pavojų pačiai Italijai? Dalyvavimas agresyviame kariniame bloke anaiptol nepadidino jo narių autoriteto kitų tautų akyse. Priešingai, visos taikingos tautos, smerkiančios ginklavimosi varžybas ir avantiūristinę politiką „iš jėgos pozicijos", nusigrįžo nuo jų. Ne be reikalo Anglijos žurnalas „Ekonomist" tą dieną, kai prasidėjo „Atlanto kongresas", rašė, kad kongresui reikės apsvarstyti klausimą taip pat ir dėl šalių—NATO dalyvių — „pavojingo izoliavimo" nuo viso pasaulio.

Viso NATO praėjusio dešimtmečio veiklos pagrindą sudarė beprotiška politika „iš jėgos pozicijos", t. y. siekimas, remiantis jėga, dikiuoti savo valią Tarybų Sąjungai ir kitoms socialistinės stovyklos šalims. Bet tokia politika socialistinių šalių atžvilgiu nuo pat pradžių buvo pasmerkta sužlugti. Tuo labiau ji nepagrįsta dabar.

Atsakydamas šiomis dienomis į Vengrijos spaudos atstovų klausimus, draugas N. Chruščiovas pareiškė: „Dabar taikos jėgos labai išaugo, jos tapo dar galingesnės ir gali duoti atkirtį imperialistiniams agresor[illegible] Aš turiu galvoje visų p[illegible] socialistinės stovyklos š[illegible] kurios aikakliai kovoja [illegible] taiką... Realūs politikai [illegible] suprasti, kad dabartinėmis [illegible] lygomis užpuolimas prieš [illegible] cialistines šalis pasibaigtų [illegible] siška kapitalistinio pasau[illegible] katastrofa". Toks dabar p[illegible] saulyje susidaręs jėgų p[illegible] skirstymas suteikė draugui [illegible] Chruščiovui pagrindą pareiš[illegible] ti įsitikinimą, kad, nepais[illegible] visų taikaus sambūvio p[illegible] šininkų pinklių, tarplaut[illegible] padėtis dabar geresnė, n[illegible] buvo prieš dvejus-trejus m[illegible] tus, ir kad ji bus dar ger[illegible] nė.

Taip pat ir Vakaruose [illegible] dažniau pripažįstama, k[illegible] „jėgos politika" socialist[illegible] stovyklos atžvilgiu ne[illegible] perspektyvų. Anglijos pa[illegible] mento narys Denis Hills [illegible] reiškė „Atlanto kongreso" [illegible] vakarėse laikraštyje „Ob[illegible] ver", kad reikia ryžtin[illegible] peržiūrėti politinius ir k[illegible] nius NATO pagrindus. N[illegible] TO vadovai, pabrėžė H[illegible] turi visiškai atsižvelgti į [illegible] veiksnį, kaip padidėjusi [illegible] rybų Sąjungos karinė ir e[illegible] nominė galia.

Birželio 6 d. paskelbt[illegible] TASS-o pareiškime, atsk[illegible] dusiame agresyvią NA[illegible] esmę, pabrėžiama: „Je[illegible] „Atlanto kongresas" b[illegible] nedideliu mastu padės su[illegible] ryti pasitikėjimo ir savita[illegible] supratimo aplinką, kuri [illegible] kalinga tiek užsienio reik[illegible] ministrų Ženevos pasitar[illegible] sėkmingai užbaigti, tiek [illegible] būsimajam viršūnių pasit[illegible] mui, pasaulio tautos pasak[illegible] kad jis atliko naudingą d[illegible] bą".

Tačiau pagrindinių NA[illegible] vadeivų, ypač NATO g[illegible] luotųjų pajėgų Europoje [illegible] riausiojo kariuomenės v[illegible] Amerikos generolo Norst[illegible] ir NATO karinių jūros p[illegible] gų Atlanto vandenyne [illegible] riausiojo vado admirolo R[illegible] to kalbos „Atlanto kongre[illegible] delegatams parodė, kad [illegible] nenori mažinti tarptauti[illegible] įtempimo. Jie ragino stip[illegible] ti atominio ginklavimosi [illegible] žybas ir toliau varyti „Š[illegible] jį karą". Bet dabar tokie [illegible] ginimai kelia tautų prote[illegible] Tautoms iki gyvo kaulo i[illegible] so „šaltasis karas", jos [illegible] taikos ir telkia savo jė[illegible] taikai ginti.

L. Velčlanskis

## TRIJŲ RESPUBLIKŲ KELIAIS

Pasibaigė daugiadienės dviratininkų lenktynės Vilnius—Ryga—Talinas „Komjaunimo tiesos", „Padomju jaunatne" ir „Norte hei" laikraščių prizui laimėti. Birželio 7 d. dviratininkai finišavo Komjaunimo vardo stadione Taline. Nugalėtoju asmeninėje įskaitoje tapo estas Ansas Viaravas — „Darbo rezervų" sistemos technikumo mokslaivis. Lenktynėse A. Viaravas parodė didelę ištvermę, pasiryžimą. Jo vidutinis greitis — 38,8 km per valandą. Antrą vietą užėmusiam Rygos KASK atstovui M. Iljanovui atiteko ir specialus „Komjaunimo tiesos" prizas geriausiai pasirodžiusiam lenktynėse dviratininkui iki 20 metų amžiaus. Į pirmąjį dešimtuką įėjo ir mūsų respublikos atstovai — P. Čelkys („Spartakas") ir J. Grabauskas („Dinamo").

Komandinėje įskaitoje pirmoji vieta atiteko Estijos „Darbo rezervų" rinktinei, antroji — Rygos KASK, trečioji — Lietuvos „Spartakui", ketvirtoji — „Žalgiriui".

Tarprespublikinėje įskaitoje nugalėjo Estijos dviratininkai. Lietuvos sportininkai liko antroje vietoje, latviai — trečioje.

Daugiadienės lenktynės — tai generalinė repeticija TSRS Tautų II spartakiados išvakarėse.

## 141 metų kolūkietis — kalno šaudymo čempionas

*LENINGORIS (Pietų Osetijos ekonominė sritis). Leningorio rajono Cinagario kaime gyvena Mito Chubulovas. Jam sukako 141 metai. Jis yra sveikas, žvalus, dalyvauja kolūkio gyvenime.*

*Mito Chubulovas dažnai susitinka su jaunimu, pasakoja jam apie praeitį. Seniausias kaimo gyventojas dalyvavo komjaunimo organizacijos surengtose šaudymo iš mažo kalibro šautuvo varžybose. Iš 50 galimų taškų jis surinko 48 ir užėmė pirmąją vietą.*

# Sportas

## Tai įdomu žinoti šachmatų mėgėjams

### Kada buvo pradėta žaisti šachmatais?

Šį klausimą daugelį dešimtmečių nagrinėjo istorikai, orientalistai ir archeologai.

Šachmatus išrasti negalėjo vienas žmogus. Jų vystymosi istorija liudija, kad geniali šachmatų žaidimo kvadratinėje 64 langelių lentoje idėja ir forma yra kolektyvios liaudies kūrybos rezultatas. Iš kartos į kartą įdomus „išminčių žaidimas", kaip senovėje buvo vadinami šachmatai, vis tobulėjo ir darėsi kaskart sudėtingesnis.

Indijoje (IV-V a. a.) šachmatų prototipas buvo vadinama „čiaturanga" („keturios rūšys"), tai yra, kariuomenė su keturiomis ginklų rūšimis: su kovos vežimais, drambliais, raiteliais ir pėstininkais. Žaidė tais laikais dviese, o kartais ir keturiese.

VI šimtmetyje šachmatus vadino „šatrangu". Iš Indijos jie perėjo į Kiniją ir net Indoneziją. Vėliau jie pateko pas arabų tautas (pavadinti šatrandžiu), o iš čia pasiekė Vakarų Europos šalis, visų pirma Ispaniją.

Maždaug VIII-IX a. a. „šatrandžas" atkeliavo į Vidurinę Aziją, į dabartinę Tarybų Sąjungos teritoriją. XV šimtmetyje pas įžymųjį uzbekų rašytoją Ališerą Navoįį tarnavo Fasichutdinas-Sigibas. Jis buvo pagarsėjęs šachmatų meistras, žaidęs net kelias partijas visai nežiūrėdamas į lentą.

Į Kijevo Rusią šachmatai pateko, matyti, iš Kaukazo tautų, kuriose šis žaidimas žinomas jau daugiau kaip tūkstantis metų. Archeologiniai profesoriaus Arcichovskio ekspedicijos kasinėjimai ir rastos šachmatų figūrėlės senajame Novgorode liudija, kad šachmatai pateko pas slavų tautas X-XI šimtmečiuose.

Mūsų dienų šachmatai smarkiai skiriasi nuo savo pirmtakų — čiaturangos ir šatrandžio. Pasikeitė ne tik kai kurie seni pavadinimai, bet ir to paties pavadinimo figūrų savybės (pavyzdžiui drambliys (— dabart.-rikis) gali būti kilnojamas įstrižainėmis iš vieno lentos galo į kitą).

Dabartinis griežtų taisyklių ir normų šachmatų žaidimas atsirado maždaug XV šimtmečio pabaigoje ir pažengė toli į priekį nuo savo vaikystės. Su laiku dar labiau buvo patikslintos ir išplėstos kūrybinės minties ribos šachmatų lentoje.

### Kiek galima sukurti žaidime pozicijų?

Jau po pirmojo abiejų priešininkų ėjimo šachmatų lentoje gali atsirasti 400 įvairių padėčių, o po antrojo baltųjų ir juodųjų ėjimo — 160 tūkstančių pozicijų!

O kiek jų bus toliau? Net fenomenas — matematikas negali jų apskaičiuoti iki galo. Žinoma tik tai, kad po dešimties ėjimų galimų pozicijų skaičius astronominis— 165 518 829 100 544 000 000 000 000! O juk partija vidutiniškai turi 40 ėjimų. Ir vis dėl to šiuolaikinė šachmatų teorija pateikia metodus, kaip rasti geriausius žaidimo kelius neapskaičiuojant visų jo variantų.

Be to, prityręs šachmatininkas žaidžia ne tiktai analitinio skaičiavimo metodu, bet ir naudodamas vadinamą „taktiškąjį elementą". Atsižvelgiama į kūrybines žaidimo savybes ir stilių, abiejų šachmatininkų charakterį ir ištvermę kritimais, labiausiai įtemptais kovos momentais, o šių aplinkybių negali numatyti jokie matematiniai apskaičiavimai.

Redaktorius Z. LĄPINSKAS

DĖMESIO!

*1958 metų II-ios pin[illegible] ginės-daiktinės loterij[illegible] bilietų galiojimo term[illegible] nas baigiasi š. m. birž[illegible] lio 30 d.*

*Skubėkit atsiimti la[illegible] mėjimus.*

Rokiškio taupomoji kasa

*KINO TEATRE „SAULUTĖ"*

VI. 13—14 d. d.—„Šarka va[illegible] lė" (suaugusiems)

VI. 16—17 d. d.—„Mergina [illegible] ąsočiu"

*OBELIŲ KINO TEATRE*

VI. 13—14 d. d.—„Rytų eksp[illegible] sas"

VI. 16—17 d. d. — „Audra [illegible] laukų" (suaugusiems)

Redakcija: Rokiškis, Tarybų a. Nr. 22. Telef.: redaktoriaus — 18, redakcijos —157. Spaudė Rokiškio raj. spaustuvė. Užs. Nr. 486 Tir. 4400